І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 198. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ЖОВТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 22, 1964 No. 198. VOL. LXXI.

ГЕРБЕРТ ГУВЕР, — 31-ИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗДА, ПОМЕР В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — 20-го жовтня о год. 11:35 перед полуднем помер в Ню Йорку в готелі Валдорф - Асторія колишній 31-ий президент ЗДА — 90-річний Герберт Кларк Гувер. При його смерті були його два сини Аллен і Герберт молодший, які були при вмираючому батькові від суботи 17-го жовтня, коли колишній президент поважно занедужав. Президент Джансон зарядив 30-денну жалобу в цілій країні, і всі прапори на державних будинках спущено до половини щогли. Гувер в суботу занедужав на внутрішній вилив крови, і хоч лікарі старалися за допомогою трансфузій крови рятувати здоров'я пацієнта, то всі їх заходи не вдалися, бо токсини в його організмі нищили всі заходи лікарів. Покійний Президент був великою індивідуальністю, яка свято вірила в те, що особиста ініціятива разом із невгнутим індивідуалізмом, — це основа економічного та всякого іншого поступу. Покійному Гуверові вдалося своєю працею дати живий приклад на те, що його теорія правдива. Він від молодого віку працював в чотирьох частинах світу, як це видко з його життєпису. Та хоч він доробився мастку то мав і чутливе серце на людську нужду та голод, і вже від першої світової війни займався гуманітарною працею, допомагаючи жертвам війни. Це саме робив він і після закінчення війни та під час другої світової війни. Гувер був 31-им президентом ЗДА, від 1929 до 1932-го року, саме тоді, коли в цій країні була господарська депресія, і тому він в 1932-му році програв вибори в користь Ф. Д. Рузвелта. Тепер політики й економісти знають, що ту депресію не спричинив був Гувер, але тоді і після неї гадали, що це його політика була причиною довголітньої господарської знижки, і тому республіканцям вдалося вибрати свого президента — Д. Д. Айзенгавера аж в 1952-му році. — Президент Джансон в імені своєї дружини і в своїм висловив щире співчуття синам Герберта Гувера та іншим членам його родини. Президент заявив, що ЗДА втратили мудрого американця, а світ тратить гуманного громадянина для всього людства. Джансон твердив, що покійний 31-ий Президент завжди бу готовий служити ЗДА і світові в добрих і злих часах. Він допомагав бідним і голодним. Гувер був „людиною характеру і твердих переконань, він був і глибокий і практичний при вирішуванні численних проблем для своїх співгромадян. І всі ми тому відчуватимемо брак його мудрих порад і його ласкавого духа". Також інші визначні американці висловили свій жаль з приводу смерти Гувера та піднесли його заслуги для Америки і для всього людства. Між ними є і два колишні президенти 80-річний Гаррі С. Труман і 74-річний Д. Двайт Айзенгавер. В середу і четвер тіло покійного Президента буде лежати в єпископальній церкві св. Вартоломія при Парк Евню і 50-ій вулиці. В п'ятницю вранці труну перевезуть до Вашингтону, де вона буде в Ротонді аж до неділі. Ротонда є церемоніяльним місцем, в якому відбуваються державні похорони. Похоронні Богослуження відбудуться в Ню Йорку в згаданій церкві, і на них буде присутній президент Л. Б. Джансон. Гувер буде похоронений у Вест Бренчі, в Айові, де він народився. Туди його перевезуть в неділю після президентського похорону у столиці Вашингтоні.

Герберт Кларк Гувер

ВАЖЛИВІШІ ДАТИ З ЖИТТЯ ГЕРБЕРТА К. ГУВЕРА

Ось головні дати із життя Герберта Гувера. Він народжений в 1874 році у Вест Бренчі, Айова. Після смерти своїх батьків в 1884-му році переїхав до свого дядька в Орегоні, який там був лікарем. В 1895 році закінчив стенфордський університет як інженер та почав працювати в копальні золота в Неваді. В 1897 у віці 27 років став управителем англійської копальні в Австралії, а рік пізніше перенісся до Китаю, де діставав річну платню — $20 000. В 1889 році одружився з панною Лю Генрі. В 1908 році з групою інженерів заклав бюра свого інженерського бизнесу в Сан Франсіско, Ню Йорку, Лондоні, Петрограді і Парижі, а в 1909 році викладав у Стенфорді, і текст цих лекцій став основними засадами в копальняному примислі. Того самого року став членом Крайового Республіканського Клюбу. В 1914-му році найменований головою Комісії допомоги жертвам війни в Бельгії, а в 1916 році став головою Харчової Адміністрації ЗДА та Харчової Ради Аліянтів. В 1918 році президент Рузвелт найменував його на керівника допомогової акції союзникам, ворогам і невтральним державам. Тоді то він керував допомоговою акцією в Росії і в Україні. В 1928 році вибраний на президента ЗДА, перемігши демократа Альфреда Е. Смита, і виконував уряд 31-го президента в роках 1929 до січня 1933. В 1932 програв вибори. В роках 1942-1945 очолював під час другої світової війни різні добродійні агенції. В 1946 році на просьбу президента Трумана відбув 35 000-милеву подорож довкола світу, щоб вивчити світові засоби харчів в повоєнній добі. В 1947-му році, за президента Трумана, і в 1953 році за президента Д. Айзенгавера очолював двопартійну комісію, яка мала перевести ощадності в діяльності федерального уряду. В 1954 був послом доброї волі до Бонну в Німеччині, щоб затіснити приязні зв'язки ЗДА з Німеччиною. І після того Гувер не відмовлявся від громадської праці, не дивлячись президент якої партії просив його про допомогу.

В Америці

● **Бюро перепису населення** у Вашингтоні повідомило, що число населення ЗДА в дні 1-го вересня цього року становило 191,832,000, а коли до цього додати всіх членів американських збройних сил, які перебувають за кордоном, то число населення ЗДА в дні 1-го вересня цього року виносило 192,556,000 осіб.

● **Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації** виявив, що на науковців астронавтів можуть голоситися також і жінки. Ця Агенція повідомила про набір добровольців, які мали вчитися літати по космічних просторах, і які могли б на Місяці вести наукові досліди, коли туди вдасться долетіти астронавтам. Досі астронавтами були тільки летуни.

Головний секретар ОАД плянує скріпити міжамериканську політичну систему

Вашингтон. — Головний секретар Організації Американських Держав Хозе А. Мора Отеро хоче предложити 9-пунктову програму, щоби скріпити та дати напрямні міжамериканській системі, що зорганізована в ОАД. Мора хоче предложити свій плян 20-го жовтня на зборах Ради ОАД. Щоб приспішити працю в цьому напрямку він пропонує скликати конференцію міністрів закордонних справ всіх країн членів ОАД. Ця конференція буде першим річним збором цих міністрів, бо Мора проєктує, щоб конференції міністрів закордонних справ відбувалися щороку, подібно як відбуваються щорічні конференції Північно-Атлантійського Порозуміння (НАТО). Мора відчуває, що ОАД стає незґрабною як політичний інструмент, тому треба її конче оживити новим змістом. Згідно із статутом із 1948-го року міністеріяльні конференції передбачені є щоп'ять років. Але в дійсності від 1954-го року ніхто не скликав таких конференцій, на яких обмірковували б організаційно - статутові справи ОАД.

3 000 людей взяло участь у двох великих імпрезах в Дітройті

Дітройт. (с - п.) Кругло 3.000 українців і неукраїнців відзначили 25-літній ювілей Клюбу Українських Градуантів Дітройту й Віндзору та фестиваль української пісні й танцю. Ювілейний Бенкет Клюбу Українських Градуантів, з участю 300 гостей і членів, відбувся дня 17 жовтня в готелі Шератон-Кеділяк. Бенкетом проводив адв. Деннис Квітковський, голова місцевого Окружного Комітету Відділів УНСоюзу й заступник президента Клюбу Українських Градуантів. Маруся Бек, радна міста Дітройту, виголосила прекрасну святочну промову, а д-р Павло Джуль вручив грамоту „Українця Року" відомому з своїх наукових рефератів по цей і по той бік океану, голові департаменту контролі якости в компанії Форда й цьогорічному голові інтернаціонального інституту Метрополії Дітройту — панові Йосифові Гурському. Роман Сапель, член УНСоюзу, відомий промисловець очолює Клюб Українських Градуантів.

Другою надзвичайно успішною імпрезою в Дітройті був Фестиваль Української Пісні і Танцю, що відбувся в неділю, дня 18 жовтня в прекрасній авдиторії Форда при майже повній залі на 3000 місць. Галина Андреадіс була зіркою цієї чи не найкращої дотепер культурно-мистецької імпрези в Дітройті. Танцювальний ансамбль „Чайка" з Гамілтону в Канаді, під умілим мистецьким керівництвом п-а Ярослава Клуня перевищив себе цього разу.

При акомпаніяменті дуже доброї мандолінової оркестри „Кобзар" з Дітройту, „Чайка" мусіла повторити частину чудової „Веснянки". Панна Раїса Садова, солістка з Гамілтону, що виступала разом із „Чайкою", знову виявила небуденний талант своїм милим співом. Хор „Трембіта" з Дітройту, під дириґентурою д-ра Богдана Кушніра (мішаний та жіночий хори) та інж. Ярослава Филипова (мужеський хор) своєю барвистою появою та чудовим виконанням пісень полонили повністю велику авдієнцію. Крім українців, фестиваль відвідало кілька соток не-українців, м. ін. б. ґовернор Мішіґену, а тепер секретар для Африки в в Департаменті Стейту, Дост. Г. Менен Віліямс, заступники губернатора і посадника, консул Колюмбії з рідною і багато інших.

Фестиваль улаштовували спільно Клюб Українських Ґрадуантів Дітройту й Віндзору, Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Дітройті й Фонд ім. Івана Франка при УНСоюзі. Пан Іван Іванчук, головний контролер, з Шикаґа репрезентував УНСоюз, а п. Пронько, ред. Нар. Волі з Скрентону УРСоюз.

Л. Гуцалюк відкрив виставку в Ню Йорку

Ню Йорк. — У вівторок 20 ц. м. відкрито в ґалерії „Гілде Ґерст" на розі Медісон евеню і 83 вул. індивідуальну виставку образів Любомира Гуцалюка. Ця ґалерія французька і більшість образів Гуцалюка, який кілька місяців кожного року переводить у Парижі, має за тематику французькі міські мотиви, з Нормандії, з французької Рів'єре, церков, будинків і вулиць різних французьких міст. Пейзажі, урбаністичні мотиви, мертва природа, кораблі, квіти — це тема 28-ми олійних образів на тій виставці. Більшість їх втримана у сіро - срібному кольориті, ясними чистими барвами, мальовані тонкими прямовісними мазками, наче пером. В минулу середу мистець розіслав запрошення тільки українцям, які виповнили ґалерію. Виставка відкрита до 7 листопада ц. р.

Виявлено події, як провалився Нікіта Хрущов

Москва. — З фраґментів інформацій, що їх зібрали західні кореспонденти й дипломати від різних окремих комуністів, складено такий образ минулотижневої ситуації, в якій скінчилася політична кар'єра Нікіти Хрущова. Ще у вівторок минулого тижня, 13 ц. м., Хрущов приймав обідом в Сочі над Чорним морем французького міністра атомової енергії, Гастона Палевського. Він був очевидячки дуже нервовий, але французький міністер пояснював собі це приготуваннями до маніфестаційного прийняття совєтських космонавтів в Москві. Тим часом — під час отих шестигодинних розмов з Палевським — Хрущов дістав був запрошення на засідання пленуму Центрального Комітету компартії, що його він не скликував. Він вернувся у вівторок пополудні до Москви, але в той сам час в тайні перед ним відбулося засідання Президії компартії. На тому засіданні вирішено відсунути Хрущова від влади та устійнено тактику на Пленумі Центрального Комітету, скликаного на наступний день, на середу 14 жовтня. Большевицькі проводирі пам'ятали, що в 1957 році, коли більшість партійної Президії висловилась проти Хрущова, то він зумів прихилити до себе більшість на 330-членному Центральному Комітеті, після чого він пімстився на всіх, що голосували були проти нього, зарахувавши їх на „антипартійної групи". З початком засідання ЦК 14 ц. м. критики Хрущова були в меншості, але зворотним пунктом була 5-годинна промова Міхаїла Суслова, в якій той пункт за пунктом торощив Хрущова за його політику й особисту поведінку. За головну провину приписували йому: хаос, що він його посіяв у сільському господарстві і промислі щораз новими своїми нефаховими реформами, — розсварення з китайськими комуністами та відчуження з різними сателітськими компартіями, диктаторську поведінку з легковаженням принципу колективного проводу, приверненння „культу особи" у відношенні до себе, зигзакуватість у закордонній політиці. Після Суслова 4 години говорив у своїй обороні Хрущов. Але після його виступу ніхто з його найближчих співробітників не став по його боці а, навпаки, один за одним виступали проти нього, солідаризуючись з Сусловим. Тоді сам Хрущов, втомлений і раптом постарілий, дав знак Мікоянові, щоб той перевів голосування..

Докладного його висліду покищо не оприлюднено, але рішення не було одноголосне. Зате одноголосним було рішення Президії Верховного Совєта в четвер 15 ц. м., яке припечатало долю Хрущова.

Відмовлено безплатного часу на телевізії республіканцям для відповіді Президентові

Вашингтон. — Федеральна Комунікаційна Комісія відкинула домагання республіканців дістати безплатний час в радіових і телевізійних стаціях на те, щоб вони могли відповісти на ту промову, яку президент Джансон виголосив в неділю ввечорі до американського народу, і яку надавано по цілій країні. Історія цієї справи така: Голова Крайового Республіканського Комітету Дін Бирч домагався, щоб всі ті радіові й телевізійні стації, які передавали промову Президента, відступили безплатно такий самий час республіканцям, які хочуть відповісти президентові Джансонові. Три крайові радіові стації відмовили домагання республіканців, тільки Нешенел Бродкестінґ Компані дозволила промовляти голові Республіканського Комітету Діновi Бирчові, який навіть не використав 15-мінутового часу, відчитуючи ту свою заяву, яку вже був подав до відома на пресовій конференції. Бирч вніс апеляцію від відмови трьох радіових стацій, але Федеральна Комунікаційна Комісія відкинула цей протест.

● **В Ню Йорку помер** на удар серця 63-річний Джеймс Мітчелл, колишній секретар праці в уряді президента Айзенґавера від 1953-го до 1961-го року. Тепер Мітчелл жив у Каліфорнії, а до Ню Йорку приїхав в суботу і замешкав в готелі Валдорф - Асторія, бо мав полагодити справи тієї фабрики паперу, в якій був віце - президентом.

Преосв. Кир Ярослав Ґабро видав заяву в справі Київсько-Галицького Патріярхату

Шикаґо. З канцелярії дієцезії св. Миколая переслано для опублікування звернення шикаґівського єпископа Преосвященного Кир Ярослава Ґабра, датоване в Римі 12-го жовтня, в якому Владика стверджує, що „акція підписів до Святішого Отця (в справі створення Київсько-Галицького Патріярхату) набрала останньо виклярованих форм і тому він, як Єрарх Шикаґівської Єпархії, звертається до всего українського суспільства своєї Єпархії приспішити акцію підписів до Святішого Отця в цій справі, прохаючи пересилати

(Продовження на стор. 4-ій)

ЗРІСТ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В СССР ЩОРАЗ СЛАБШИЙ

Москва. — Офіційно проголошений звіт про совєтську промислову продукцію за останніх три чверті року виказує щораз повільніший ріст продукції. І так, в минулому році — за офіційним совєтським повідомленням — промислова продукція зростала в перших трьох чвертьріччях від 8.2 відс. до 8.5 відс. і 8.7 відсотка. У цьому році, навпаки, той продукційний ріст був сповільнений від 8.5 відс. до 8 відс. і 7.5 відсотка. Треба при цьому пригадати, що це офіційні совєтські цифри, напевне пофальшовані й перебільшені, бо проголошений в минулому році звіт американської економічної розвідки про господарську ситуацію в СССР говорив про повільний ріст совєтської промислової продукції на 3-5 відс. Але й теперішнє совєтське звідомлення яскраво перечить ще недавнім нахвалянням Хрущова, що Совєти „наздоженуть і переженуть" Америку в „продукції на голову" мешканця країни. Совєтське звідомлення не говорить нічого про цифри ужиткового промислу, а тільки стверджує зріст продукції важкого промислу — на 15 відс. в хемічному промислі, на 12 відс. в електричному і на 10 відс. в машинобудівельному промислі. Зате проголошено, що одна третина одягового і взуттєвого промислу перейде на систему продукції узалежненої від ринку збуту, себто пристосованого до вимог консументів. Це перечить дотеперішній системі удержавненої продукції в СССР, яка полягала на плянуванні згори, незалежно від потреб і вимог населення, а тільки, щоб виповнити рямці семирічок, складених за бюрократичними столами. Щоб виказати на папері, що фабрики випродукували товару на таку-то дуже високу суму — продуковано, за згори накиненим пляном, дорогі, але поганої якости і практично безвартні речі, які заповнювали магазини, не знаходячи купця. Професор Євсєй Ліберман, що його західня преса називає українцем, віддавна пропонував перевести реформу плянування і продукції в тому напрямку, щоб прислухатися до вимог актуального ринку, себто, насправді наслідувати продуцентів і купців в західньому капіталістичному світі, які продукують і спроваджують з фабрик до крамниць тільки такий крам, який знаходить швидкий збут, себто, який відповідає потребам і смакові широкої публіки. Водай частинне застосування тепер у совєтській господарці „ліберманізму" є ще одним доказом на банкрутство комуністичної системи удержавлення всієї продукції та підпорядкування її партійним бюрократам.

Західня Німеччина передбачує твердіший курс нових правителів СССР

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Людвіґ Ерґард промовляв до групи парляментаристів його Християнсько- демократичної партії на тему останніх подій в СССР і Комуністичному Китаї та заявив, що він сподівається радше твердішої, а не лагіднішої постави збоку нових кремлівських правителів у відношенні до проблеми з'єднання Німеччини. Він звернув увагу, що між причинами, які вплинули на скинення Хрущова з влади буцім-то було також його рішення прибути до Західньої Німеччини з офіційними відвідинами, що спричинило глибокий неспокій серед німецьких комуністів. Канцлер Ерґард сумнівається, чи наступник Хрущова на становищі прем'єра СССР, Алексєй Косиґін, захоче виконати замір Хрущова й приїхати з офіційною візитою до Бонну, але теж думає, що офіційно він не відкличе того хрущового пляну. Все — заявив Ерґард — буде залежати від дальшого розвитку совєтсько-китайських взаємин. Німецький канцлер передбачує, що совєтсько-німецькі відносини будуть на якийсь час „заморожені" на теперішньому ступні. Німецька преса не виключає, що недавній замах на члена німецької амбасади в Москві, Горста Швіркмана, якого підступно облили трійливим плином, коли він стояв на Богослужбі в православному манастирі недалеко Москви, був виконаний з інспірації тих совєтських кіл, які хотіли сторпедувати подорож Хрущова до Бонну.

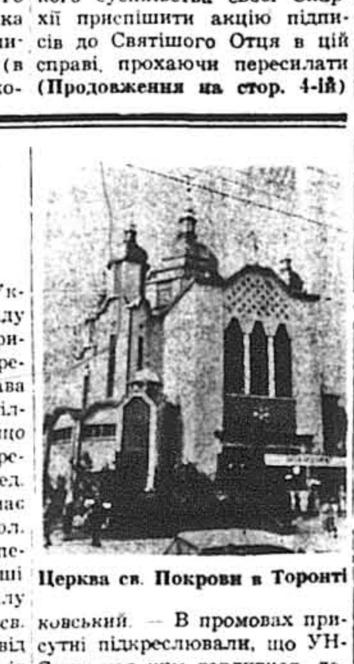
Нова сесія Генеральної Асамблеї ОН буде відкладена до грудня цього року

Об'єднані Нації. — 19-та з черги Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй мала зібратись 10 листопада ц. р., замість первісного терміну 15 вересня ц. р. з уваги на парляментарні вибори в Британії, які відбулися 15 жовтня ц. р. і на президентські вибори в ЗДА 3 листопада ц. р. Однак несподівана зміна у правлінні Совєтського Союзу та вибух атомової бомби в Комуністичному Китаї скомплікували міжнародну ситуацію і делегати різних держав хочуть мати більше часу для порозуміння з своїми урядами щодо дальшої політики і тактики. Офіційно ще ніхто не зголосив внесення на пересунення терміну відкриття сесії Генеральної Асамблеї, але генеральний секретар ОН У Тант, знаючи про настрої між 112 делегатами, перевів ширшу нараду в цій справі в минулий понеділок.

ПОДВІЙНА УРОЧИСТІСТЬ В ТОРОНТІ: ХРАМОВЕ СВЯТО В НОВОЗБУДОВАНІЙ ВЕЛИЧАВІЙ ЦЕРКВІ

Торонто, Онт., Канада — Парафія української католицької церкви Матері Божої Неустаючої Помочі — св. Покрови святкувала свій цьогорічний храмовий празник в новозбудованій церкві при вул. Лідс і Роблок у Торонті в неділю 18 жовтня ц. р. Нова церква, збудована в стилі козацького барокко, своєю структурою й положенням займає одно з перших місць в країнах нового поселення української спільноти. Проєкт церкви виготовив інж. Євген Грень і будівничим був інж. Роман Думин. Український Народний Союз уділив на будову цієї Церкви 145 000 долярів морґеджу, що й дало змогу перевести збудування цього величавого храму. Під час урочистої відправи в неділю церква не могла помістити усіх вірних. Маси народу стояли навколо церкви, засвідчуючи своєю масовою присутністю і маніфестаційним здвигом свою вірність і відданість українським церковним і духовим традиціям. Після Служби Божої відбувся в новозбудований церковній залі, що має яких 600 до 700 сидячих місць, церковний обід, в якому взяло участь понад 700 осіб. Відкрив обід о. Ярослав Бенеш, представляючи представників різних організацій, що були запрошені до гостинних столів. Між чисельно заступленим священством був о. прелат Василь Філевич, заступник Владики Ізидора Борецького, який зараз перебуває в Римі. Дальший хід церемонії проходив під головуванням п. М. Дудора, голови церковного будівельного комітету. Як товстмайстер, він викликав представників найголовніших організацій та відчитував жертводавців, які під час обіду складали свої пожертви на фонд викінчення церкви. Між пожертвами була й сума 5 000 дол. від Ліґи Українських Кат. Жінок, яку зложила пані Ярослава Шеремета. Д-р Осип Бойко, голова відділу КУК на Торонто та голова Округи УНСоюзу вітав присутніх від КУК. Б. Ілещук, голова купців і промисловців на Торонто, від УНС директор канцелярії на Канаду гол. радний Богдан Зорич та Теофіль Бок-Бойчук, д-р М. Кушпета від Союзу Українців Католиків на Канаду та інші. Гідні уваги були привіти представників двох Кредитівок а саме: д-ра Ярослава Пелеха — голови Кред. Спілки при церкві св. Покрови, що має 2.500.000 активів, та президента В. Ситника від Кред. Спілки при У.Н.О., яка має активів біля 5.000.000 дол. Виступаючи з привітами, передавали більші або менші суми: пані Чойко від відділу Ліґи Католиків при церкві св. Покрови; Пан Микуляк від Відділу С.У.М. в Торонто; від Організації Українок Канади відділ Торонто пані Софія Проців; проф. д-р Ярослав Пастернак. З головною доповіддю виступали під кінець пані Стефанія Савчук, голова ОУКанади. Заключне слово мав о. прелат Б. Каменецький. О. Яр. Бенеш в часі привітів давав час до часу свої вияснення та коментарі.

Празничний обід, на котрому було багато і молоді, яка мала свої столи на бальконах, закінчив Молитвою о. Цурковський. — В промовах присутні підкреслювали, що УНСоюз має чим гордитися, допомагаючи інвестуванням поважного капіталу у реалізації поважних задумів. Стверджено, що сьогодні УНСоюз дав уже $1 234 000 000 гіпотечних позичок на будову українських церков і мільйон долярів на будову народних домів, рішально причиняючись до розбудово українського духового і матеріяльного стану посідання в ЗДА і Канаді.

Церква св. Покрови в Торонті

(Гл. статтю: „Нова українська церква в Торонті" на стор. 3-ій).

У СВІТІ

● **Нагороду Нобеля з медицини** дістали американець д-р Конрад Блох, натуралізований німець, професор Гарвардського університету, як дослідник т. зв. холестеролю, шкідливого для організму продукту з споживаних звіриних товщів, і д-р Теодор Лінен, професор університету в Мюнхені. Лінен їхав якраз тоді автом з Гамбурґа до Мюнхену і його приятелі зорганізували погоню за ним на трасі 400 кілометрів, щоб повідомити його, що він став лавреатом Нобеля. Обидва названі професори поділяться сумою 54.000 дол. прив'язаною до нагороди.

● **Західньо - німецький канцлер** Людвіґ Ерґард промовляв в минулий четвер в парляменті і, між іншим, висловив вдоволення, що Нікіта Хрущов рішився відвідати в наступному році Західню Німеччину, щоб покращати совєтсько - німецькі взаємини. В кілька хвилин після тієї своєї промови Ерґард дізнався, що Хрущова вже нема при владі в СССР та що одною з причин, чому його скинули — була саме справа його подорожі до Німеччини, яка смертельно налякала східньо-німецьких комуністів та їх китайських протекторів.

● **На Вселенському Соборі у Римі** виступив в четвер минулого тижня з великою промовою патріярх з Антіохії Максим IV, критикуючи проєкт одного декрету про взаємини між Апостольською Столицею та Католицькими Церквами східніх обрядів. Патріярх твердив, що патріярхати не є винаходом Східних Церков, бо римський єпископ був першим патріярхом, та звертав увагу, що коли у тому проєкті декрету говориться про Католицьку Церкву і після того про Східню Церкву, то це могло б довести до висновку, що Східні Церкви не є Католицькими. Патріярх був одягнений в чорну рясу, у відрізнення від червоних кардинальських ряс.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Китайська бомба

Переведений у п'ятницю минулого тижня перший експериментальний вибух атомової бомби в комуністичному Китаї не був несподіванкою для західніх військових розвідок і для атомових учених. Але це так, як із затяжними недугами та сподіванням смерти в їх наслідку: смерть не є несподіванкою, вона взагалі неминуча, але коли приходить, то потрясає умами і має поважні наслідки. Очевидно, — як заявив президент Джансон, — комунокитайський атомовий вибух з військового боку не має покищо ніякого значення, бо для того, щоб китайські комуністи випродукували бодай мінімальну кількість атомових бомб і збудували суперсонічні літаки, здатні такі бомби перевозити, треба щонайменше 5 - 10 років. Ясно також, що китайські комуністи з їхнім промислом та фінансами ніколи не зможуть „наздогнати і перегнати" Америку, Совєтський Союз чи Британію кількістю і якістю свого атомового озброєння.

Але все це речі другорядні. Значення атомового вибуху в комуністичному Китаї в ділянці психологічній і політичній, а не військово - стратегічній. Посідання атомової зброї є в нашій атомовій добі питанням національно - державного престижу. Французький президент Шарль де Голль заявив ясно і недвозначно: без власної атомової зброї не можна сподіватися в сучасному міжнародному укладі сил трактування на рівній площині з атомовими великодержавами. Отож китайські комуністи, виснажуючи й так неймовірно бідний нарід для розвитку власної атомової зброї, робили і роблять це виключно задля того, щоб продемонструвати свою амбіцію — грати співвирішну ролю в широкому міжнародному житті. Це трагічний парадокс, коли країна, населення якої хронічно в буквальному значенні голодує, країна, яка залежить від імпорту збіжжя й інших харчів з держав приватно - капіталістичної системи, країна прастарої культури, але — всупереч офіційній статистиці — з величезним відсотком неграмотних, наставляє ввесь свій пропаґандивний апарат на войовничу лайку, цькування та експорт революції.

Значення вибуху китайської бомби в тому, що він підкреслив революційну зміну, яка постала від 1945-го року, коли то Америка мала атомовий монополь. Комуністичний Китай зголосив свою приналежність до атомового клюбу вже 4-ох інших держав: ЗДА, Британії, СССР і Франції. Не важливе те, що ЗДА провели 320 до 375 ядрових вибухів усіх розмірів і родів, Совєти — 170 до 200, Британія — 23, Франція — 7, а комуністичний Китай — один. Важливе те, що спосіб продукції ядрової зброї став уже настільки відомий і кошти тієї продукції настільки зменшились, що до 1970 року, отож за яких 6 років, атомову бомбу можуть випродукувати також: Бельгія, Канада, Чехо - Словаччина, Західня Німеччина, Східня Німеччина, Індія, Італія, Японія, Швеція, Швайцарія і — мабуть — Ізраїль та Об'єднана Арабська Республіка. Автоматично виринає питання: в якому стані безпеки буде знаходитись світ, коли на „атомовому язичку" лежатимуть кільканадцять пальців, між ними й деяких країн, що не відзначаються політичною культурою, зрівноваженням і досвідом.

Західні, зокрема американські, державні мужі можуть заспокоювати себе арґументом маловартности комунокитайської атомової зброї. Але в п'ятницю минулого тижня грімким гуком атомового вибуху пригадався трагічний історичний промах Америки, яка допустила до перемоги Мао Тсе-тунґа на китайському суходолі. Кажуть: легше зробити помилку, як її направити.

Зникнення Хрущова

Ще десять днів тому вся совєтська преса була повна повідомлень про виступи Хрущова. Прізвище його повторювалося на всі лади на кожній сторінці кожного совєтського часопису. В понеділок 12-го жовтня Хрущов ще відбув фанфаронадну розмову із залогою совєтського космічного корабля „Восход", обіцяючи трьом совєтським космонавтам зустрітися з ними під час офіційної паради у Москві. У вівторок 13-го жовтня ранком Хрущов ще приймав у своїй віллі, в улюбленому колись Сталіним Сочі, французького міністра Палевського, одержуючи водночас адресовані на його ім'я телеграми від різних компартій світу з ґратуляціями з приводу успіху космонавтської „тройки".

І раптом усе це ввірвалося. Портрети Хрущова зникли не тільки з кремлівських стін і московських вулиць, але й з сторінок газет. Прізвища Хрущова не згадується вже ні в одній совєтській публікації — періодичній чи неперіодичній. Під час зустрічі з космонавтами на Красній площі в Москві Хрущов уже не з'явився. Глухою мовчанкою вкрито не лише ім'я й особу Хрущова, але й цілий майже десятирічний період його перебування на вершинах совєтської партійної і державної драбини. Зник Нікіта Хрущов так, наче б його взагалі не було Замовкли і поволі зникають з овиду ті, що наввипередки прославляли Нікіту Сергієвича за нездійснені ним подвиги і досягнення, що в пресових повідомленнях нотували його кожне слово, кожен виступ. І, з другого боку, прийшли до влади ті, що прикидалися його найближчими соратниками, що притакували кожному кивкові і слову Хрущова.

Що сталося, чому і як — не знає ніхто. Увесь світ — не лише державні уряди і політичні коментатори, але й проводи комуністичних партій в усьому світі поза СССР губляться в здогадах — в намаганні розгадати нову кремлівську таємницю. Усіх інтриґує не так факт зміни проводу в Кремлі, як спосіб, метода, якою цю зміну проведено. Чому така мовчанка про Хрущова? Чому, якщо та зміна була справді нормальною, значить, подиктована офіційно поданою версією — похилим віком і поганим станом здоров'я — не дозволено Хрущову відійти в нормальний спосіб: в супроводі признання чи бодай чемностевих слів подяки від представників партії й уряду, і — останнього його звернення до народу? Чому так поквапно вичищено усі партійні й урядові установи з членів родини і найближчих співробітників Хрущова?

Шукати відповіді на всі ці питання в різного роду спекуляціях і здогадах даремна справа. Єдиноправильну розгадку таємниці „відходу" Хрущова може дати, з одного боку, історія Московщини, а з другого — московська духовість, що її невідродним продуктом є сучасна совєтська система. Те, що відбулося в СССР в днях 13 і 14 жовтня цього року, попереджене безліччю паралель у минулому Кремлю, тобто, кремлівських самодержців — колишніх великих князів і царів, і сьогоднішніх перших секретарів ЦК ВКП(б) чи КПСС. Так само, як і Хрущов, безслідно зникали з овиду колись правителі московського царства. Так само, як із Хрущовим, поводилися найближчі соратники московських царів — змовлялися перфідно проти своїх володарів, копали й топтали їхні трупи і пам'ять, вбивши їм ножа у плечі. Зрештою і сам Хрущов упав жертвою тих же самих московських за характером методів, що їх він стосував до своїх недавніх соратників у партійному апараті. Глухою мовчанкою намагався покрити він увесь період сталінського „будівництва", і щойно тепер чекає його те саме. Нічого нового і дивного в афері з Хрущовим немає.

Мих. Кашимний

БРАЗИЛІЯ СЬОГОДНІ

Куритиба. — 10-го жовтня скінчився реченець дії так званого „інституційного акту", що його встановила була Головна Революційна Команда для бразилійської держави після протикомуністичної революції 31-го березня — 1-го квітня.

Цей „акт", власне, тимчасово заміняв собою конституцію, надаючи особливих прав президентові республіки. Цей „акт" давав змогу провадити швидку й ефективну боротьбу із залишками комунізму, з корупцією в державній адміністрації, широкі реформи в економічному, господарському, культурному, політичному та соціяльному житті. Зокрема він зобов'язував парлямент протягом 30 днів розглядати законопроєкти, а не відкладати їх з місяця на місяць, з року на рік, як це водилося досі.

Та дійсність показала, що далеко не все, задумане авторами „інституційного акту", далося виконати. Тепер уже можна об'єктивно визнати, що пореволюційний уряд та президент Кастельо Бранко широко використали в своїй щоденній праці параграф 7-ий „акту", який надавав їм право скасовувати мандати поганим сенаторам, федеральним та естадуальним депутатам, губернаторам естад, звільняти з посад службовців по всій ієрархічній драбині, а також військовиків, позбавляти громадянських прав терміном на 10 років осіб, які найбільше спричили ширенню комунізму або були найбільше перейняті корупцією і т. ін. Проте, хоч тисячі осіб — у тому числі три колишні президенти — підпали під дію 7-го параграфу, до кінця очистити атмосферу не вдалося. Виявилося, що корупцією, безвідповідальним ставленням до виконання обов'язків, а також нефаховістю службовців державна адміністрація просякнута знизу догори. Отож треба було б замінити ледве не всіх службовців, чого, звичайно, в короткому часі зробити не можна.

У зв'язку із закінченням чинности „інституційного акту", керівні кола республіки склали заяву, що державній адміністрації повернуто мораль і що комунізм уже не повернеться ніколи до Бразилії. Правді це відповідає лише частково, правильніше було б сказати, що в Бразилії уперше взялися серйозно до боротьби з корупцією, підривними та явно руїнницькими діями скомунізованих вищих й нижчих рангою офіційних осіб.

Під цим оглядом велике враження справило повідомлення команди військових повітряних сил, представники якої провадили дослідження діяльности податкових установ в естаді Сан Павльо. Виявилося, що лише в тому естаді, внаслідок підкупства податкових інспекторів, від держави затаєно податків на загальну суму трильйон крузейрів. Ця сума могла б у великій мірі покрити бразилійські закордонні борги. Майже всіх податкових інспекторів Сан Павльо усунено, але це грошей не поверне.

Щоб те все тільки дослідити й виявити, потрібні на це не місяці, а роки. Таким чином, можна ствердити, що пореволюційний уряд президента Кастельо Бранко лише визначив шляхи оздоровлення Бразилії.

Сподівання на швидке припинення росту дорожнечі та знецінення валюти також завели. Ціни продовжують рости вгору і гроші втрачають свою вартість. Урядові кола навіть офіційно визнають, що такий стан триватиме ще довго. Тож, при встановленні податків, уряд вимагає переоцінювати все майно підприємств і торговельних фірм відповідно до сучасного курсу валюти: один круйзер вимірюється тепер висотою 153 круйзерів. Проєктується випуск державних облігацій, які матимуть не постійну, а „поточну" ціну, бо переоцінюватимуться кожних три місяці, відповідно до зростання дорожнечі. Заробітні платні також підвищуватимуть щотри місяці.

Отже до стабілізації економічно - фінансового життя ще дуже далеко. Безперечно, поборення корупції, боротьба з марнотравством, змагання за ефективність державних податків, як також дбання за більшу працездатність державного апарату дасть свої позитивні наслідки, але — згодом. Великі надії покладається на залучення до всебічної розбудови країни чужинецьких капіталів, які, внаслідок „патріотичної" політики попередніх президентів, майже зовсім покинули Бразилію. Тепер на цю тему ведуться жваві дискусії у парляменті і, треба сподіватися, незабаром будуть видані закони, які заохочуватимуть закордонні фірми вкладати свої капітали в бразилійську економіку.

Щодо бразилійської валюти, то досі остаточного погляду в цій справі не вироблено. Переважна більшість голосів за заміну її на нові, повноцінні гроші. Але це в майбутньому. Тепер пропонують: випустити паперові купюри вартістю в 10 000 круйзерів кожна (сьогодні найбільша купюра — 5 000) і одночасно металеві круйзери, кожний з яких має коштувати 100 паперових крузейрів.

Дуже сорокатою є політична ситуація. Найбільші партії, ПТВ і ПСД втратили своїх провідників — Жвона Ґулярта і Жуселіно Кубічека, яких позбавлено не тільки мандатів, а й громадянських прав на 10 років. Проте, партії від них не відсахнулися, і тимчасові партійні лідери підтримують зв'язки і з Ґулярттом і з Кубічеком, які перебувають на еміґрації. Недавно представники партії ПСД навіть ставили в парляменті питання про повернення Кубічека до Бразилії, але з того нічого не вийшло. Партія УНД зокрема її лідер, губернатор естада Ґуанабара Карльос Лясерда, стоїть в опозиції до уряду, не погоджуючись з його економічною політикою. Говорять про злиття малих партій в одне політичне середовище, а то й створення цілком нової потужної політичної партії, бо, мовляв, дотеперішні ПСД та ПТБ себе не виправдали.

Уряд подав на розгляд парляменту проєкт аґрарної реформи. Схвалення його, можливо, спричиниться до більшої сконсолідованости політичного життя, чого країна дуже потребує.

Та все ж Бразилія вже не зазнає тих політичних струсів, яких донедавна зазнавала кожного тижня. Професійні організації і студентські об'єднання, проводи яких були опановані комуністами, вже не займаються політикою, і тому країна вже не знає страйків, всіляких протестаційних демонстрацій, а то й просто демагогічних вимог, що їх ставили синдикати і студентські об'єднання. Взагалі відчувається, що, не зважаючи на величезні труднощі матеріяльного характеру, нарід підтримує уряд.

У міжнародній політиці Бразилія повернулась до своїх давніх традицій, до західньої і панамериканської орієнтації; не шукаючи більше „синиць" у Москві, Пейпінґу, а то й на Кубі, як це було за попередніх президентів. І цей яскраво виявлюваний зворот у закордонній політиці, можна сказати, підтримується переважаючою більшістю народу.

Бразилія після протикомуністичної революції ще далеко не устабілізувалась, вона тільки простує до того. Щождо побоювання, що в Бразилії знехтують демократію і запровадять військову диктатуру, то виявились вони цілком безпідставними. Закінчення 10-го жовтня терміну дії „інституційного акту" незаперечно свідчить, що революція була проведена в ім'я захисту, в ім'я збереження демократичного устрою, який всіма силами прагнули знищити комуністичні і прокомуністичні елементи. Тепер перебудова всього життя в країні, її оздоровлення лягає на плечі демократичних інституцій і організацій. Як вони з цими величезними завданнями впораються, покаже майбутнє.

ПІД КОЛЕСАМИ ІСТОРІЇ

Хвиля критики совєтського колоніялізму та національного гноблення перехлюпнула, врешті, через кордони аж до вух кремлівських можновладців. Це й приневолює їх іти на відсіч, на дискусії, які ще більше викривають негуманність і ретроградство совєтського проводу в принципових питаннях свободи народів і свободи людини. Приклад такого дискусійного еляборату, типового продукту совєтської пропаґандивної машини, призначена для широкого розповсюдження публікація з циклу „Нове в житті", ч. 13, 1964 р. під назвою „Проти фальсифікації національної політики КПСС".

„В ЗДА, Англії, Західній Німеччині та інших країнах, — читаємо в цьому елябораті Г. Кріхелі, — виходить усе більше книжок і статтей, які фальшують програму й політику КПСС в національному питанні. Фальсифікація ведеться в спеціяльних працях та в публікаціях загального характеру, присвячених історії СССР, історії КПСС і т. д. Помічниками в фабрикуванні брехні і наклепів виступають також продажні зрадники Родіни — грузинські, вірменські, узбецькі, українські та інші націоналісти з жалюгідних націоналістичних покидьків"...

Згадавши книжку І. Бориса „Російська компартія і Совєтська Україна", Стокгольм, 1960, та Р. Смаль-Стоцького „Національна проблема СССР і російський комуністичний імперіялізм", Мілвокі, 1952, автор еляборату пробує висміяти та заперечити твердження цих авторів.

„Фальсифікатори, — пише Кріхелі, — стараються запевнити читача, нібито Маркс і Енґельс ділили народи на „проґресивні" і „реакційні", на „історичні" і „неісторичні", на „хороші" і „погані" — перших кляски марксизму нібито підтримували, признавали за ними право на існування, других осуджували, розглядаючи їх як етнографічну масу для асиміляції...

„Смаль-Стоцький навіть відкрив принцип, яким, виявляється, „керувалися" К. Маркс і Ф. Енґельс при поділі народів: до „проґресивних" вони зараховували більше або менше індустріялізовані народи, а до „реакційних" селянські народи й малі..."

Розправившись по-своєму з названими авторами, Кріхелі вдається в полеміку з П. Коляжем та Р. Конквестом. Ліквідацію національних держав Північного Кавказу він виправдовує дуже просто — пануванням безправ'я в період культу особи. Далі цілі сторінки з сфальшованими статистичними даними про індустріялізацію господарства поодиноких республік, присвячені запереченню тези Коляжа, що совєтські республіки не є власниками своїх багатств, як також запереченню ствердження Сетон-Ватсона про спеціялізацію совєтських республік, що робить їх господарськи невистачальними і цілковито зданими на ласку Москви.

Трапляються в цьому елябораті й справді веселі речі. Наприклад, змальовуючи, яка любов існує між народами СССР і заперечуючи русифікацію, автор подає, як приклад великодушности й відсутности всякого шовінізму російського народу, факт, що під час всесоюзного перепису в 1959 р. аж 177.476 росіян подали, як свою рідну мову, мову іншої національности! Справді неймовірне, з якою точністю визбирано цих чудаків з усього СССР...

Найбільше обурюється автор твердженням І. Бориса (на основі праці Р. Пайпса „Формування СССР. Комунізм і націоналізм 1917 - 1923 рр.)" про явні протиріччя в ленінській національній політиці. Перейшовши всі ленінські теорії про поділ націй на буржуазні і соціялістичні, про право на самовизначення аж до відокремлення, автор і не схаменувся, як сам почав цитатами ілюструвати ці протиріччя.

„Національне питання, — читаємо в цьому елябораті, — підкоряється в марксистсько-ленінській теорії основному питанню (побудови соціялізму), виступає як частина цілого... В умовах диктатури пролетаріяту прагнення кожного народу створити свою власну державу набирає нового змісту. Це прагнення спрямоване не на створення відосіблених держав, відокремлених одна від одної кордонами, укріпленими, а на встановленні державних відносин нового типу, заснованих на дружбі, рівноправстві і братній співпраці..."

Автор не вагається уточнити, куди веде ця „братня співпраця": „Неухильне зближення соціялістичних націй є природньо - історичним процесом, з неминучістю ведучи їх до злиття"! Ба, вже навіть сталося таке чудо: „На основі всебічного зближення совєтських націй в СССР виникла невидана в історії спільнота — совєтський народ"

І нема чого жаліти, що численні, висококультурні народи потопають у морі русифікації, бо „по дорозі до комунізму людство не втратить нічого цінного... Комунізм пропонує правдиву синтезу всіх багатств національних культур і мов"...

Закінчується цей цинічний еляборат словами грузинського поета Іраклія Абашідзе:

Ні! Тінь ворожнечі не ляже
поміж нами.
Зміцнів Союз на сотні літ
вперед !..

Отак сниться кремлівським можновладцям тисячоліття і й совєтський „Райх". А тим часом колесо історії повертається під тиском поневолених народів, і ті, хто пробує спинити рух цього колеса, опиняться під ним. Континенти засіваються щораз новими націями. Стає щораз яснішою правда, що не національне питання є частиною соціяльного, але соціяльне частиною національного, бо тільки „в своїй хаті своя правда і сила, і воля". Ба що більше, зацитуємо за самим автором цього еляборату: „Ще в Маніфесті Комуністичної Партії К. Маркс і Ф. Енґельс висловили геніяльне припущення, що після соціялістичної революції виникнуть нові нації, що пролетаріятові треба буде „піднестися до положення національної кляси, сформуватися як нація..."

„Геніяльні припущення" стають дійсністю на наших очах, пролетаріят так званих соціялістичних націй уже піднімається до положення національної кляси, з власним національним обличчям, вимагаючи національної свободи, вимагаючи віддати загарбані землі.

Для російської нації грізним моментом у цю пору можуть бути слова людей, які так багато заважили на його долі в останньому сторіччі, слова самих основоположників комунізму: „Ніяка нація не може стати вільною, продовжуючи в той же час гнобити інші нації".

Гр. Скит

„ВЕЛИЧЕЗНЕ ЗНАЧЕННЯ"

Офіціоз „уряду" УССР, „Радянська Україна" з 10 жовтня вважає, що приєднання азійської країни Туви біля Монголії до складу царської Росії „мало величезне значення для тувинського народу. В особі російського пролетаріяту (це в 1914 році!) трудові арати знайшли випробуваного керівника в боротьбі за своє визволення"... Туву чи з 1921 р. напівколоніяльну Тувинську Народну Республіку формально включили до складу СССР 20 років тому, і так вона стала „повноправною" колонією Росії.

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(32)

Десь через рік після того в соціял-демократичному органі, що виходив у Львові, в „Нашому Голосі", з'явилася коротка замітка, присвячена пам'яті Левка Мацієвича. В тій замітці розповідалося про те, що Мацієвич, бувши студентом Харківського технологічного інституту, став одним з основоположників РУП і одним з найвидатніших членів місцевої Вільної Громади, що була керівничим комітетом партії. Він ідейно належав до тої групи первісних членів РУП, які видали брошуру „Самостійна Україна" і які пізніше заклали свою окрему Партію Самостійників. Мацієвич залишився далі в РУП, де обстоював ідею самостійности України.

Пізніше, коли з членів РУП була зорганізована Українська Соціял-Демократична Партія, Мацієвич став активним членом її петербурзької групи.

До кінця свого життя Левко Мацієвич відігравав активну участь в леґальному й нелеґальному життю українців в Петербурзі, де мав величезний вплив серед українських студентів. Також через клюб „Українська Громада", що існував у Петербурзі у часи першої та другої Державної Думи, Мацієвич впливав на послів тих Дум, як українців, так і українофільствуючих. Правда, в останні роки свого життя, з огляду на посилення поліційного терору, Мацієвич став обережнішим, але зате більше матеріяльно допомагав українському національному рухові.

***

Левко Мацієвич був зразком українського інтеліґента в Росії, який працював для визволення свого народу з московського ярма. Лишаючись назовні льояльними російській державі й працюючи навіть в її урядових чи наукових установах, такі українські національно-свідомі інтеліґенти приготовляли себе до практичної праці над будуванням своєї власної держави, глибоко віряча в те, що та держава постане. Без галасу і шуму, без гучних оплесків, без матеріяльної винагороди, без гопаків, вишиваних сорочок і шараварів українська інтеліґенція працювала в царській Росії над створенням культурної та економічної бази для самостійного українського життя.

З історії визвольного руху відомо, що в Росії у тих часах можна було подибати не одного українського революціонера на високому урядовому пості, які відіграли визначну ролю в боротьбі з царатом. Тому й сталося так, що в часи революції немов би з-під землі появилися тисячі свідомих українських інтеліґентів, що працювали в науці, в театрі, в адміністрації. Особливо багато таких людей було в земстві, в установах міського самоврядування та серед учительства. В українській армії і у фльоті з'явилися особи високих рангів, які стали на службу своєму народові, між ними й такі, що працювали довгі роки над справою його визволення, як, наприклад, полковник О. Пількевич, генерал А. Остафіїв і ін.

Пригадаю тут лише декілька широковідомих імен: Дмитро Дорошенко, високий урядовець царської Росії і генерал-губернатор Буковини в часи її окупації російською армією; Олександер Лотоцький (Біловусенко), високий урядовець державної контролі; М. Стебницький (Смуток) теж з тієї контролі; проф. Туган-Барановський, світової слави вчений, а потім міністер фінансів України; проф. Ейхельман, славний на цілий світ професор міжнародного права, а потім товариш міністра закордонних справ України; генерал Юнаків, професор академії російського генерального штабу, а потім начальник штабу українських армій; ген. Дельвіґ, найбільший знавець в Росії гарматної справи, а потім інспектор української артилерії; світової слави графік Ю. Нарбут; маляр Ілля Репін, який свого часу заявив офіційно Центральній Раді, що він — українець і хоче, щоб всі його твори були зібрані на Україні в його рідним місті Чугуєві...

Цей реєстр можна було б продовжувати без кінця. Тут я подав одну тисячну тих імен, які в визволенню українського народу відіграли величезну ролю в революції й по революції 1917 року, а деякі працювали над цією справою ще задовго до революції, як Д. Дорошенко, О. Лотоцький, М. Стебницький, М. Славінський, О. Саліковський, проф. Біднов, проф. І. Огієнко, історик Яворницький, адвокат Ілля Шраг, суддя С. Шелухін, інженер Павло Чижевський, д-р І. Луценко та тисячі інших ще до революції відомих свідомому українству національних діячів.

***

Большевицька московська сатрапія, продовжуючи традиції царської Росії, видає „Українську Радянську Енциклопедію", в якій фальшує правду. Отже, пофальшувала вона й гасло про Левка Мацієвича, не згадавши ані словом про те, що був він визначним українським політичним діячем. У 8-му томі УРЕ, на стор. 564-ій подано дослівно так:

„Мацієвич Лев Маркович (13.І.1877 - 7.Х.1910) — вітчизняний корабельний інженер і льотчик. Народився в містечку Олександрівка Чигиринського повіту Київської губ. (тепер райцентр Кіровоградської области) в сім'ї службовця. Вчився в київській гімназії. В 1901 р. закінчив Харківський технологічний інститут. Працював у Севастопольському порту на будівництві броненосця „Іван Златоуст". Після закінчення Михайлівської морської академії (1906) працював у Петербурзі в Морському технічному комітеті. В 1908 пройшов курс підводного плавання, а в 1910 — курси пілотів і став одним з перших російських льотчиків. Мацієвич розробив ряд проєктів підводних човнів, протимінних загороджень та ін. Працював над питанням теорії і практики авіяції. В 1909 р. створив проєкт гідролітака. Загинув у 1910 р. під час польоту на всеросійському святі повітроплавання у Петербурзі".

Оце все, що читач довідається про Мацієвича з „української" енциклопедії. Москва намагається робити з українців якусь дивовижну породу „вітчизняних" людей.

ОСТАННІ ЗУСТРІЧІ З Є. Х. ЧИКАЛЕНКОМ

Євген Чикаленко жив у Рабенштайні, в Австрії. Дуже бідував, заробляючи собі на життя. Тяжко працювала і його слаба здоров'ям дружина, щоб хоч сяк-так прогодувати себе бараболею, щоб лише не померти з голоду.

Але, не зважаючи на холод, голод і хворобу, бо Чикаленко вже яких два десятки років хворів на шлунок, він завше був бадьорий, веселий і ніколи на нікого й на ніщо не нарікав. Був оптимістом і глибоко вірив, що все, що сталося тяжкого й неприємного, мусіло статися, як переходове на шляху до відродження українського народу. Духа його не зломила ані трагедія особиста, ані трагедія всього українського народу.

Я завжди, коли мене охоплювала зневіра, коли ставало на душі сумно, старався побачитися з Євгеном Харламповичем, щоб хоч трохи з ним поговорити й зачерпнути від нього його сильного й бадьорого духа. І після кожної з ним розмови знову підкріплявся на силах, переймався вірою в ліпше майбутнє і легше переживав усі прикрощі невідрадного еміґрантського життя.

„Добрі люди" розпустили чутку, що в Рабенштайні Вишиваний сформував уряд і що на чолі того уряду став Чикаленко. Не хотілося вірити, щоб „старий", який навіть на Україні не пішов до кабінету уряду Скоропадського, став на чолі „уряду" без тих реальних можливостей, які мав уряд Скоропадського.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

Будову святині в Нюарку розпочато!

В цьому році ще на початку січня парафіяни при церкві св. Тройці в Нюарку запляували продати будинок церкви і розпочати будову нового будинку, щоб перейти до кращого місця поселення, а це до Ірвінгтону, де парафія чотири роки тому купила приміщення для священиків церкви.

Заходами церковної управи (голова п. О. Линник) та церковного місцевого проводу продано старе приміщення церкви і заплановано збудувати новий Божий Храм. Легко сказати це, та тяжко здійснити, але всеж головне зроблено. Дякувати Богові, здобули доброго контрактора, який багато пішов назустріч і підписав контракт за невелику суму. Контрактор п. Химчак розпочав будову церкви 17-го липня і до 27-о вересня будівля була вкрита дахом, що вважалося за великий осяг, і чіплялось до будови снопа. Так вирішила зробити церковна управа, а це почепити на будівлі снопа і уквітчати його синьо-жовтими стьожками, запросити Високопреосвященного Владику Мстислава, щоб помолився за нас і за наші успіхи подякував Господу Богу, щоб дав сили настоятелю церкви о. мит. Селепині та парафіяльному урядові та всім жертводавцям. Та й сестрицям було повно праці, вони приклали багато старань, щоб прийняття гостей і Владики відбулося якнайкраще. Слід згадати, що багато причинились до організування обіду пані Венке Г., Гавриш та контрактор Химчак, які відпустили безкоштовно м'ясні вироби.

Рівно о 9-ій год. ранку 27-го вересня велика громада з церковною процесією зустрічала Високого гостя Вл. Мстислава, а голова парафіяльного Уряду П. Линник підійшов під благословення Владики і вручив йому хліб і сіль. Діти-учні піднесли архиєпископові китицю квітів, те саме зробили і сестриці. При вході до церкви зустрів Владику митрофорний протоєрей отець Селепина, який просив у його молитов. Парафіяльний хор під керівництвом П. Вожаківського добре відспівав Архиєрейську Службу Божу. Після Служби Божої відбулося традиційне поклоніння хресту, а потім всі молящі пішли з процесією начолі з Владикою Мстиславом до побудови-церкви, де Високопреосвященний Архиєпископ святив нову будову. Виголошено многоліття всім жертводавцям та учасникам і організаторам будови святині.

Гості і парафіяни заповнили залю, де відбувався обідбенкет, а при вході Владики хор заспівав: „Іс пола еті деспота". Владика Мстислав благословив їжу. В часі обіду пп. Вожаківський та Ярко виступили з привітами-подякою за те, що Високопреосвященний Архиєпископ знайшов часу прибути на парафіяльне свято і в своїх виступах заторкнули справи сучасних подій у церковному житті. Слід сказати, що Владика під час Служби Божої промовляв до вірних, торкнувшись головно свята Воздвиження Хреста та промовляв на бенкеті, відповідаючи промовцям, заторкуючи порушені теми із подій і життя церкви.

На бенкеті проводили пані Г. Галій та Б. Процюк збірку на будову церкви, яка дала до 3.000 долярів. Голова парафіяльного уряду П. Линник керував бенкетом та представив гостей, наприкінці обіду подякував сестрицям, жертводавцям, які спричинилися до того, що свято було успішне.

СМВ

Нова українська церква в Торонті

30 серпня в год. 5-ій по пол. відбулось урочисте посвячення угольного каменя нової української католицької церкви в Торонті під опікою Покрова Пресвятої Богородиці.

Посвячення довершив торонтонський Владика Преосв. Кир Ісидор в сослуженні численного духовенства Торонта. Після посвячення вмуровано в мур, праворуч від головних вхoдових дверей, пропам'ятну таблицю з сірого нешліфованого граніту з написом: **Українська Католицька Церква Святої Покрови.** З боку хрест.

Після посвячення Преосв. Владика і духовенство увійшов до залитої сонцем церкви (покищо ще недокінченої) і відправив молебень до Пречистої Діви Марії. По Євангелії парох церкви о. прал. П. Каменецький привітав Преосв. Владику сердечними словами і просив його сказати своє архипастирське слово до вірних.

Преосв. Кир Ісидор висказав велику радість з того приводу, що перед двома роками, в часі посвячення площі, мало хто сподівався, що за два роки стане на тому місці такий величавий і репрезентативний Храм Божий. Це праця наших людей, їхньої глибокої віри і любови до Бога і до свого народу. Владика підніс заслуги архітекта Евг. Греня і будівничого, інж. Ром. Думина, як і парохіяльних священиків, а особливо вірних та подякував їм за їх глибоку віру і прив'язання до своєї Церкви та за їх велику жертвенність, завдяки якій цей величавий храм в такому короткому часі станув перед нами в усій своїй красі.

По молебні Всч. о. Яр. Бенеш, що ввесь час завідував цілою будовою, подякував Преосв. Владиці за посвячення угольного каменя, Духовним Отцям і всім вірним, що прибули на це велике торжество, після чого урочистість закінчив хор відспіванням „Боже Великий, Єдиний, нам Україну храни".

Після того внизу, в церковній авдиторії, принимали пані з Ліґи Українських Католицьких Жінок Владику, Духовенство і численних гостей кавою і солодким.

Надворі, після холодних днів стояла тепла і соняшна погода, а церква і прикрашена зеленню площа довкруги неї були виповнені кількома тисячами народу, вірного своїй Церкві і своїм національним традиціям.

„Наша Мета", Торонто
5 вересня 1964 р.

Республіканський кандидат не вірить у загрозу китайської атомової зброї

Йонґставн, Огайо. — Сенатор Беррі Голдвотер сказав під час виборчої кампанії, що Комуністичний Китай ще не став „атомовою загрозою" для вільного світу. На думку республіканського кандидата треба буде 25-ох років або й більше, щоб червоний Китай міг випродукувати потрібні бомбовики, які могли б перевозити на велику віддаль атомову зброю. У Менсфілді, Огайо, Голдвотер казав, що не важливим є палець якогось політика, що натискатиме на ґудзик від атомової бомби, а важнішим є те, щоб ціла ця країна не була під великим пальцем одної людини. Цим він натякав на те, що президент Джансон, на його думку, є „диктаторським" президентом. Промови Голдвотера слухали 16.000 осіб. Він сказав, що Сенатська Підкомісія Готовости знала про це, що Китай підготовляє атомовий пробний вибух, рік тому. Цей китайський вибух не має жадного військового значення.

Українська хроніка

● **Студентка Таня Михайлишин з Балтимору** їздила з групою студентів до Східньої Европи і побувала в Україні. Своїми враженнями про поневолену Рідну Землю вона поділилася 17 жовтня в приміщенні „Самопомочі" у Балтиморі, доповнюючи розповідь багатьма світлинами й фільмами.

● **Відзначення 5-х роковин трагічної смерти Степана Бандери** відбулися на Питсбуржчині: у Питсбурґу, Мекізракс, Ембриджі та інших місцевостях, з відповідними Богослуженнями в українських церквах обох віровизнань.

● **28 жовтня о 9:45 ранку виступить у Філядельфії по телевізії, канал ч. 6, балетмайстер канадійського „Гранд Балету"** Ніна Сулима, з показом українських танців.

● **Міжорганізаційний Комітет у Буенос Айресі** під патронатом Української Центральної Репрезентації в Арґентині, влаштував 4-го жовтня Ювілейну Академію для відзначення 50-річчя УСС, а 27 вересня відбудуться там у церквах обох віровизнань відповідні Панахиди. Ще 30-го серпня в Буенос Айресі відбулася урочиста академія, присвячена письменникові Іванові Багряному, з нагоди І-ї річниці його смерти.

● **Рідна Школа в м. Аделяїді, Австралія, нараховує 364 учнів**, які вчаться в 15 відділах. Їх навчають 20 професійних українських учителів і 6 практикантів. Керує школою педагог Д. Пасічинський.

● **Міська рада міста Сіднею в Австралії** задовольнила прохання українського підприємця-будівельника і назвала одну з забудованих п. Борцем вулиць на передмісті Сіднею Вулицею Степана Бандери.

● **„Вісті Комбатанта"** число 3 появилось, присвячене в цілості 50-им роковинам постання Леґіону Українських Січових Стрільців. На зміст числа складаються статті І. Кедрина, д-ра В. Калини, д-ра С. Ріпецького, д-ра В. Галана й І. Порятка, спомини Романа Купчинського й В. Михалюса. Між некрологами є спомин Олега Лисяка про Сергія Литвиненка. В ч. 194 „Свободи" помилково було подано, що вийшло нове число „Комбатанта": це назва неперіодичного журналу з Нового Ульму в Німеччині.

● **Обговорення восьмої Виставки Жіночої Творчости** відбудеться заходом 64-го відділу Союзу Українок Америки в суботу 24 жовтня ц. р. о год. 7-ій вечора в домівці Відділу в Народному Домі, кімната ч. 31. В обговоренні візьмуть участь мистці: Антін Малюца і Любомир Кузьма.

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** влаштовує наукове засідання Економічно-правничої секції Академії з доповіддю Всеволода Голубничого (Гантер Каледж Ню-Йоркського міського університету) на тему „Економічний аспект конфлікту між Китаєм і СССР". Засідання відбудеться в неділю 25 жовтня 1964 року о 7-ій год. веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Ню Йорк.

Короткі вісті

● **На Сицилії** арештували й негайно засудили на три місяці в'язниці та 50.000 лір (80 дол.) гривни натуралізованого в Америці італійця Карміне Аккардо за нелегальне посідання зброї: він носив при собі пістолю. Його батько перебуває тепер в Америці у в'язниці за торгівлю наркотиками. Молодого „туриста" передчасно звільнили з в'язниці та посадили на найближчий корабель, який відпливав до Америки.

● **Колишній західньо-німецький міністер військових справ** Франц Йосиф Штравс заперечив твердження колюмніста „Ню Йорк Таймсу" Золцберґера наче б він, Штравс, зробив був в 1958 році тайну умову з французьким міністерством оборони Жаком Шабан-Дельма, за якою Західня Німеччина мала допомогти Франції своїми фондами і техніками до створення атомової бомби, а Франція мала за те постачати Німеччині атомову зброю.

ПРОГОЛОШЕННЯ ВІЩУНА

Сенсаційна поява

У першому тижні вересня ц.р. до Бразилії прибув з Европи відомий португальський астролог, Равль Льовренсо Ляпа, знаний у широкому світі під ім'ям „Горус". Не встиг він зійти з пароплава, як відразу був оточений хмарою журналістів, з якими відбув конференцію.

„Горус" сказав, що по дванадцяти роках він вдруге прибув до Бразилії, щоб з виразниками місцевої громадської думки спільно встановити і сконтролювати, що вже здійснилось з його давніших передбачень, що залишилось ще до здійснення, а заодно й проголосити нові свої передбачення.

Переповімо тут найголовніше з того, що пише в зв'язку з цим бразилійська преса:

Це вже здійснилось

Постійно мешкаючи в столиці Португалії, Лісбоні, Равль Льовренсо Ляпа має там свою обсерваторію, з якої стежить за кожночасним розташуванням зірок та плянет. Свої спостереження позначає він на виготовлених ним мапах, які потім вивчає та аналізує. Таким способом відгадує за кілька років наперед події, що мають статися на земній кулі. Бразилійська преса зазначає, що з усіх дотеперішніх передбачень „Горуса" тільки 10% не підтвердилися.

І так, ще в 1952-му році, за 6 місяців до виборів у ЗДА, „Горус" заявив, що переможцем вийде Двайт Айзенгавер. Так воно й сталося.

В січні 1955-го року португальський астролог передбачав уступлення з активного політичного життя британського прем'єра Вінстона Черчилла. В квітні того ж року Черчилл відійшов від урядової керми.

Коли совєтський прем'єр Георгій Маленков, був ще в повній своїй силі, Равль Льовренсо Ляпа сповістив світ про велику загрозу для цього претендента на московського диктатора. Це „Горус" сказав у грудні 1954-го року, а Маленков полетів зі свого високого становища в лютому 1955-го року.

За 6 місяців до виборів віщун передбачив поразку кандидатури Річарда Ніксона.

Нова світова війна

Ще в 1952-му році, перебуваючи вперше у Бразилії, Равль Льовренсо Ляпа в часописі „Жорналь де Атуалідадес" написав, що нова велика війна вибухне в 1965-му році. Тепер він уточнив це своє передбачення.

Світовий конфлікт виникне внаслідок ускладнення міжнародної ситуації, головно в Азії, конкретно в таких країнах: В'єтнам, Китай, Іран, Пакістан, Маляйзія, Японія, Формоза, Корея. Нову світову війну треба чекати в грудні 1964-го, найпізніше в березні 1965-го року. Не виключене, що в грудні 1964-го року почнуться збройні змагання між окремими державами, які до березня 1965-го року переростуть у світову війну.

Теперішнє розташування небесних тіл у космосі, на думку „Горуса", доволі точно вказує на найбільшого спричинника третьої світової війни. Ним буде червоний Китай. Японія вступить у війну значно пізніше, але . . . по стороні червоного Китаю. Равль Льовренсо Ляпа говорить, що ЗДА і Совєтський Союз „збиратимуть плоди" свого взаємного недовір'я, а також їхньої довголітньої політики, що дала можливість пробудитися Китаєві з летаргічного сну.

Нові проголошення

Їх також є чимало.

„Горус" твердить, що в наступних виборах президента ЗДА перемогу здобуде Республіканська партія, зібравши в користь Голдвотера переважаючу кількість голосів.

Президент Шарль де Голль має відійти від активного державно-політичного життя найпізніше в березні 1965-го року.

Внаслідок погіршення стану здоров'я уступить зі становища московського диктатора Нікіта Хрущов. Португальський астролог не подає точнішої дати, але з тексту його повідомлень виходить, що де Голль і Хрущов зійдуть з міжнародної сцени приблизно в тому самому часі.

Хоч, згідно з твердженнями Равля Льовренса Ляпа, червоний Китай має спровокувати війну, але провадитиме її вже без Мао Тсе-тунга. Цього китайського диктатора має спіткати та сама доля, що й Хрущова. Новим неподільним диктатором червоного Китаю стане теперішній його прем'єр Чу Енляй. І в Москві, і в Пейпінгу без упертої боротьби за перші місця в проводі не обійдеться.

Спокійне небо „Горус" бачить над Бразилією. Він вважає, що наставлений недавньою протикомуністичною революцією президент Кастель Бранко без особливих труднощів збереже свій мандат до встановленого сенатом і парляментом терміну 15-го березня 1967-го року. Між 23-им жовтнем і 21-им листопадом мають зголоситися нові особи (поза Карльосом Лясердою) на кандидатів у президенти.

Равль Льовренсо Ляпа зазначає, що в кількох країнах Латинської Америки відбудуться бурхливі заворушення.

Оце приблизно все, що вдалося довідатися від португальського астролога „Геруса".

Мих. Калимний

Винищувач „Клод В. Рікетта" із національно-мішаною залогою приплив до Вашинґтону

Вашинґтон. — до столиці ЗДА прибув по річці Потомак американський корабель-винищувач „Клод В. Рікеттс", з мішаною національною командою. Таку мішану залогу вже від довшого часу безуспішно пропаґує американський уряд. Ідею мішаних національних команд підтримала тільки Західня Німеччина, але повний спротив поставила цій ідеї Франція. Англія з лейбористським урядом та інші держави — члени НАТО. На кораблі, що прибув до вашинґтонського порту залога складається із 316 осіб. З них 10 офіцерів та 164 матроси — американці, 2 офіцери і 47 матросів — німці, 2 офіцери і 30 матросів — італійці, 2 і 24 — греки, 2 і 24 — англійці, 1 і 17 — голляндці, 1 і 10 — турки, але обов'язковою мовою на кораблі є англійська мова. Тому, що більшість держав Західньої Европи — членів НАТО, відмовляються від американського пляну мішаних національних команд для кораблів, озброєних ракетними стрільнами, — корабель „Клод В. Рікеттс" є показовим і з нагоди його прибуття до Вашинґтону там промовляв 20-го жовтня державний секретар Дін Раск. Хоча це показовий корабель, на ньому вже дійшло до непорозумінь: офіцерський склад західньоевропейських країн відмовився їсти й перебувати в каютах з матросами, бо це погано відбивається на дисципліні. Для офіцерів уже зроблено окремі столи, а тепер, на їх вимогу, збудують на тому мішаному кораблі ще й окрему їдальню.

Ню Джерзі відзначає своє 300-ліття

Як відомо, наш стейт, а зокрема його всі більші міста приготовляють Ювілейні Святкування з нагоди 300-літнього існування стейту Ню Джерзі. І в Ню Бронсвіку існує вже святочний комітет, очолюваний посадником міста — п. Павлюсом. Цей комітет, звертаючись до всіх національних груп на своєму терені, запросив і нас до співпраці для гідного відзначення цього свята. Наш Відділ відбув вже перші сходини в цій справі і на них обговорено нашу участь в святі і намічено нашу програму святкувань. Рішено влаштувати виставку українського народнього мистецтва в одній з найкращих крамниць Ню Бронсвіку. Заплановано улаштувати Вечір нашої пісні і танку включно з бандурою. Рішено видрукувати брошуру про українців в нашому стейті та виготовити пропам'ятну таблицю, яка б висіла в будинку Управи міста.

Однозгідно підкреслено вагу рівня програми, щоб себе гідно запрезентувати перед нашими співгромадянами Ню Бронсвіку.

З огляду на обмежений час для підготовки нашої програми, рішено наші місцеві сили підсилити позамісцевими, а це буде пов'язане з грошовими видатками. Тому рішено апелювати до всіх українців нашої громади про допомогу під кожним оглядом, шукати меценатів свята, які своїми датками допомогли б перевести намічені пляни в діло.

Приявна делеґатка від міського комітету св'ята, пані Д. Еванс, говорила про загальне значення свята та про пляни комітету. При цьому заявила, що м. комітет подбає про всі повідомлення і відповідну рекляму в місцевому радіо, телевізії і в пресі.

Оплат за вступ на імпрези зв'язані із святкуванням 300-ліття нашого стейту не буде, тому й не можна розраховувати на якінебудь прибутки.

Віримо, що спільними силами нас усіх, здійснимо намічений плян нашої програми і зарепрезентуємо себе не лише як добрі українці але як і неменш вартісні громадяни нашої нової батьківщини.

Хочемо одночасно поінформувати громадянство про реорганізацію Централі УККА — її двох важних секторів: організаційного і господарського.

Ці два сектори є дуже складними і своїм засягом великими.

Життєва практика виказала деякі недотягнення в їх системах — доказом чого є незадовільні висліди праці. Тому Централя УККА рішила розподілити працю тих секторів на поодинокі стейти: створити в кожному стейті т. зв. Окружні —або Стейтові Відділи УККА з осідком у столичних або більших містах стейтів. Головним завданням тих Відділів має бути клич: „Охоплення теренів" — це значить, щоб організувати місцеві ВідділиУККА по всіх більших українських скупченнях кожного стейту та включити їх в цю велику машину, що працює для добра нашого Народу та Батьківщини.

Стейтові Відділи повинні дбати —про точний реєстр всіх українців у своєму стейті, з ними співпрацювати через місцеві Відділи і бути сполукою між ними а Централею УККА.

В цій справі вже зроблено деякі перші кроки, у нашому стейті (в квітні ц. року) відбулися інформаційні сходини всіх Відділів Стейту, на яких присутні делеґати Централі УККА — д-р Ценко і Коваль ширше обговорювали рішенняЦентралі в цій справі.

На цих сходинах обговорювано доцільність і практичне застосування вище згаданих Стейтових Відділів.

З приємністю підчеркуємо, що наш Відділ є одним із кращих і одержав признання за свою працю.

Тому мусимо старатися всіма силами, щоб наша праця і далі була оживлена, і щоб усі разом співпрацювали. Треба приєднати всіх, хто ще не належить до нашого Відділу УККА, бо лише тоді будемо мати повні осяги.

Д. Г.

Ілюстрований журнал „Стар Віклі" про українського поселенця в Канаді

Торонто. — Багатоілюстрований журнал „Стар Віклі" з 17 жовтня 1964 р. помістив великий репортаж канадійської журналістки Силвії Фрезер під заг. „Український іміґрант у Канаді". Тема репортажу — життьова історія селянина Дмитра Курилика з Західньої України, з села Борівці, який прибув з родиною до Канади в 1923 р. Його історія, пише авторка репортажу, подібна до багатьох тисяч українців, які прибули до Канади після першої світової війни, розорали й засіяли дикі прерії на заході, зробили великий вклад у канадійську економіку й культуру. Нині 60-річний Дмитро Курилик — це живий свідок, як прибували до Канади і як здобували на Заході нові землі та культивували їх 150 000 українських іміґрантів. „Тепер у Канаді — пише Сильвія Фрезер, є 475 000 українців". Репортаж ілюстрований баґатьма кольоровими й чорно-білими малюнками, виконаними старшим сином Д. Курилика, Віліямом Куриликом, у реалістично-народному дусі. На малюнках, які нині виставлено в одній з ґалерій у Торонті, зображено сцену прощання під українською хатою в Зах. Україні, корабель з іміґрантами, прерії і вже оброблені українцями лани на Заході Канади, селянську родину за вечерею, українського фармера на тракторі та ін. У репортажі добрим словом згадується і про найновішу хвилю українців - іміґрантів, утікачів з-поза залізної заслони, які прибули до Канади після другої світової війни.

Під увагу господиням, що насипають овочі

В часописах і журналах часом появляються завваги і поучення лікарів, як охоронятися перед хемікалями, що їх уживають фармери і садівники для скроплювання ярини а особливо овочевих дерев, щоб винищити комахи, їхні яєчка і хроби. Овочеві дерева скроплюють кілька разів почавши від появи пупликів і останній раз перед дозріванням овочів. Цей, хемічний розчин прилипає до поверхні овоча і дощ його не змиє. Тому господиня, консервуючи овочі, особливо сливки, — мусить усунути хемікалії. Вони на сливках не помітні і хто помив сливки лише у теплій воді і зараз насипає у слоїки і заварює, той напевно буде їсти теж і хемікалії — отрую.

Щоби позбутися хемікалій, треба зробити ось-так: насипати дозрілих, здорових і добірних сливок у ситко, або (як у нас казали) друшляк і помити теплою водою, щоб змити бруд. —Відтак полити кип'ятком один або й два рази. Оставити їх на 15 до 20 хвилин, щоб висохли. На сухих сливках появиться біла неначе вапняна поволока, це є хемікалії. Отже кипуча вода викликала реакцію хемікалій і вони побіліли, хоч їх не було видко. Для очищення треба додати одну малу (чайну) ложечку соди до печива до горнятка теплої води і помішати. Кожну сливку з'осібна замочити в цій воді і витирати льняним рушником доти, доки сливка не прибере природної барви. —Прикінці ще раз полити кип'ятком для певности, що хемікалії усунено й тоді сливки насипати у слоїки і —заварювати.

Це довга процедура, але поплатна. — Яку шкоду для здоров'я спричиняють хемікалії, про це інформують нас лікарі.

Роман Пристай

Преосв. Кир Ярослав Ґабро видав заяву в справі Київсько-Галицького Патріярхату

Закінчення зі стор. 1-ої

петиції з підписами через Єпископський Ординаріят або безпосередньо до Риму, інформуючи про це Єпископський Ординаріят. У повідомленні дослівно сказано:

Офіціяльне повідомлення з Єпископського Ординаріяту Кир Ярослава Ґабра

З початком третьої сесії Вселенського Собору розпочала свою діяльність Конференція Українського Католицького Єпископату, яка між іншим рішила продовжувати старання на Соборі і зокрема перед Святійшим Отцем Папою Павлом УІ про створення Київсько-Галицького Патріярхату. Як відомо, справу . створення українського Патріярхату поставив минулого року на Соборі Верховний Архиєпископ Кир Йосиф після одноголосного рішення Єпископської Конференції. Тим положено кінець всяким підозрінням і наклепам.

З огляду на це, що акція підписів до Святійшого Отця набрала останньо виклярованих форм, я, як Єрарх Шикаґської Єпархії, свідомий великої історичної відповідальности перед Богом, нашою Церквою, та Українським народом, звертаюся до всего Українського суспільства в нашій Єпархії поспішити акцію підписів до Їх Святости Папи Павла УІ в цій дуже важливій історичній справі.

Підчеркнено, що вже не є актуальні ніякі попередні заяви.

Підписи враз із петиціями порадно вислати через руки Єпископського Ординаріяту, хоч вірні і поодинокі церковні чи світські установи можуть висилати петиції прямо до Риму на руки Святійшого Отця. В тому випадку прохаємо ласкаво поінформувати Єпископський Ординаріят.

Дякуючи всім Вам за ласкаву співпрацю,

† *Ярослав*,
Єпископ Шикаґівський

Рим, 12-го жовтня, 1964

Ювілейне 50-річчя Українських Січових Стрільців урочисто відзначать у Філядельфії

Філядельфія. — З ініціятиви Об'єднання Українських Вояків у Америці, тут відбудуться, під протекторатом Відділу УККА, ювілейні відзначення 50-річчя збройного виступу Українських Січових Стрільців проти споконвічного ворога України. 31-го жовтня о 6-й вечора в Катедральній церкві на вул. Френклин буде відправлена Панахида за поляглих, а в 7:30 розпочнеться в Бенджамин Френклін гайскул святкова академія. У понеділок 1-го листопада вранці в українських католицьких церквах будуть Богослуження в намірені українського народу; в українських православних церквах міста відбудуться Панахиди за поляглих. О 6-ій вечора, в залі Бенджамин Франклін готелю, 9-та вулиця і Чеснат, розпочнеться святковий бенкет. Квитки на академію та бенкет вже продаються у місцевих крамницях. У Богослуженнях і Панахидах візьме участь також організована молодь та члени комбатантських організацій із своїми прапорами.

Змаг за медалі між ЗДА і СССР на Олімпійських Ігрищах продовжується

Токіо. — Завзятний двобій між атлетами ЗДА і СССР за перші місця і медалі на Олімпійських Ігрищах зближається до кінця. За станом з вівтірка вечора ЗДА мають 32 золоті, 21 срібну і 19 бронзових медаль, а СССР 17 золотих, 17 срібних і 23 бронзові. Дальші місця за числом медаль займають. Японія (9 — 1 — 5), Мадярщина (8 — 5 — 4), Італія (5 — 6 — 2), Австралія (5 — 2 — 8), Німеччина (4 — 14 — 13), Британія (4 — 9 — 0) і Польща (3 — 4 — 5). У вівтіркових змаганнях на сім усіх конкуренцій Японія здобула дві золоті медалі, а ЗДА, СССР, Німеччина, Британія і Мадярщина тільки по одній золотій медалі Японці перемогли в гімнастиці чоловіків так дружиновій, як і індивідуальній, випереджуючи репрезентантів СССР, які опинилися на другому місці зі срібними медалями. Індивідуальним чемпіоном руханки став японець Юкіо Ендо, а другим місцем поділилися японець Цурумі та два українські гімнасти зі СССР Борис Шахлин і Віктор Лисицький. Золоту медалю для ЗДА здобув Лонс Віґґер у стрілянні з малокаліберного кріса. Тамара Прес виграла перлість і золоту медалю для СССР у стусані кулею, а третє місце за нею зайняла Галина Жибіна. Імпозантну перемогу у важкому десятизмагу здобув німець Віллі Голдорф, залишаючи на дальших місцях сподіваних чемпіонів Янґа з Китаю на п'ятому місці і американця Германа на четвертому. Друге місце десятизмагу зайняв естонець Рейн Аун, репрезентант СССР. Українець М. Стороженко опинився в кінцевому точкуванні на восьмому місці, зараз за бувшим чемпіоном Кузнецовим, тому що в останніх конкуренціях — метах диском і ратищем та стрибку з жердкою здобув низькі осяги. На 23 змагунів у цій конкуренції цей осяг теперішнього чемпіона СССР в десятизмагу українця Стороженка не можна вважати невдачею. В бігу на 800 м жінок британка Анна Паккер перемогла і устійнила новий світовий рекорд часом 2:01.1. Мадяр Тібор Песа відібрав у фехтуванні шаблею росіянинові Мавліханову 1-ше місце і золоту медалю і СССР мусів вдоволитися бронзовою медалею. В середу мають закінчитися змагання в бігах і стрибках, в яких ЗДА мають надію ще придбати дві або три золоті медалі.У півфінальних футбольних першостях Олімпійських Ігрищ відбулися зустрічі з такими вислідами: Чехо-Словаччина — Німеччина 2:1, і Мадярщина — ОАР 6:0. У грах переможених у чвертьфіналі, тобто за п'яте і шосте місце, занотовані такі висліди: Юґославія — Японія 6:1 і Румунія — Гана 4:2.

Короткі вісті

● **Головний директор** виборчої кампанії за вибір сенатора Ґолдвотера на президента ЗДА Денісон Кітчел повідомив, що зорганізувалася група професорів економістів, яка підтримує сен. Голдвотера. Ґолдвотер тішиться тим, що така численна група професорів (коло 50 осіб) підтримує його програму, головним чином в ділянці економіки й фінансів.

● **В Кольонії** в Західній Німеччині почався судовий процес проти адміністрації кацету в Саксенгавзен, де вбито коло 10.000 совєтських полонених. Паралельно ведуться в Західній Німеччині судові процеси проти нацистських вбивників з кацетів в Освєнцімі, де, поруч із жидами, винищувано найбільше поляків, та в Тремблінці, де масово вбивано жидів.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

Саботують видання українських перекладів

„Навіть поверховне ознайомлення з списком виданих „Художественной Литературой" (у Москві) українських творів переконує, що ми якось кволо популяризуємо талановиті книжки, написані в союзних і автономних республіках"... У статті „Що і як видавати", надрукованій в „Літературній Україні" з 25 вересня, автор наводить багато прикладів зневажливого відношення московських централізаторів до справи перекладів творів з різних мов народів СССР на російську мову.

У Чорному морі полюють на дельфінів

У Чорному морі живе кілька видів дельфінів. Найбільше поширений „дельфін-білобочка", що сягає до 2 метрів довжини і важить до 70 кілограмів. З одного дельфіна витоплюють до 40 кілограмів товщу, що йде на ліки, на мастила для точних механізмів тощо; із шкіри дельфінів виробляють першоклясне взуття. Дельфіни у Чорному морі плавають табунами, по декілька тисяч штук. Їх виловлюють з допомогою сіток, дожиною до 700 метрів. Дельфін-самиця щоліта народжує лише одну дитину, тому полювання на цю тварину обмежене. (За „Радянською Україною" з 6 жовтня).

ТАРЗАН, ч. 5329. Горилла в кімнаті Сема!

Тарзан щойно був заалярмований пронизливим криком вночі!

Він негайно побіг до дому...

Звідкілля він чув гортанне гарчання... Там була свого роду тварюка в кімнаті Сема!